

Landskap: ..... Halland. .... Upptecknat av: Harald Nilsson .....
Härad: ..... Hök ..... Adress: Karl XI gatan 23 Lund. ....
Söcken: ..... Knäred ..... Berättat av: Signe Karlsson .....
Uppteckningsår: 1933 ..... Född år 1888 i Parken, Knäred. ....

Uppteckningen rör:

Att bota bältros.	S. 1.
Att bota ögonsjuka.	" 1.
Att bli av med vägglöss.	" 2.
Ordstäv från Knäred.	" 2.

Att bota bältros.

Jag hade fått "nöffel" (bältros). Då stack de hål på ringfingret på en karl och tog några droppar blod på en sockerbit och gav mig. Nästa dag tog de blod av en bagge åt mig. Men man kunde även taga blod från något annat djur, men det skulle vara av hankön och enfärgat.

Om nöffeln går runt livet, blir det döden.

Att bota ögonsjuka.

När jag var omkring tio år gammal, fick jag en slags sjukdom, som kallas "nav". Det var liksom en röd hinna, som kom för ögonen. Både människor och djur kunde lida därav.

För att bota mig, kom en gubbe hem, som hette Isak. Han tog en alepinne, omkring en decimeter lång, och skar tre hack i pinnen, och för varje hack sade han: "Ja skär för Pettersa grebba i Parken". Sen lade han pinnen över dörren på dörrfodret. Allteftersom pinnen torkade ihop, torkade även hinnan bort och försvann.

Att bli av med vägglöss.

"Lovisa i backen" från Lagered berättade, att när hon en gång fått "skeiter" , trodde hon, att det var ett fruntimmer, som kommit dit med dem. Hon hade satt sig i Lovisas säng och sagt: "Här kommer jag mä mitt följe", å så hade hon tro- ligen tre skeiter med sig å släppte i sängen. På så sätt blev hon själv av med skeiterna och Lovisa fick dem.

Man kunde också bli av med dem, om man sände ett par skeiter med en död i kistan.

Ordstäv från Knäred.

"Var å en e höj över sin stackare".

Landskap: Halland ..... *Upptecknat av:* Harald Nilsson .....

Härad: Hök ..... *Adress:* Karl XI gatan 23 Lund .....

Socken: Knäred ..... *Berättat av:* Herman Svensson .....

Uppteckningsår: 1933 ..... *Född år* 1891 *i* Knäreds by. ....

Uppteckningen rör

Julgris-slakt i Knäred.

Sid. 3.

5028

Julgris-slakt i Knäred.

Julagrisen slaktades i "kätten" i högstugan kl. 3 eller 4 på morgonen, "svinotta", och hängdes sedan den "krokige bjälken". När grisen räckte från denna ända ner till golvet, var det en bra julagris.

Skriv endast på denna sida!

3
LUNDS UNIV.
FOLKMINNES-
ARKIV

—*—
- 1 -

ACC. N:R. 5028

Landskap: Halland Upptecknat av: Harald Nilsson
Härad: Hök. Adress: Karl XI gatan 23 Lund.
Socken: Knäred. Berättat av: Janne Jakobsson.
Uppteckningsår: 1931 Född år 1852 i Knäreds by.

LUNDS UNIV.
FOLKMINNES-
ARKIV
—*—

Uppteckningen rör

Fattigbössan på Knäreds gata. Sid. 4.

Fårapågen i Knäreds by. Sid. 5.

Fattigbössan på Knäreds gata.

Mitt emot Karl XI:s brunn på andra sidan gatan, i Knäreds by, stod en trästock, som var urholkad i övre ändan och täckt med en järnplåt, med en springa i. Där skulle folk stoppa ner penningar. Dessa skulle tillfalla de fattiga. Pengarna kunde tagas ut genom en liten dörr på ena sidan av stocken. "Men vi pojkar brukade taga en lång pinne och klöv den i ena ändan, och sedan kunde vi plocka upp pengarna genom springan. Och sedan sprang vi och köpte vetekakor till 2 styver stycket för dom." (Från omkring 1860 H.N.)

Utdrag ur sockenstämmo protokoll. Vid sockenstämma med Knäreds församling den 11 juli 1841 beslöts bl.a.: " - - att anskaffa en ny fattigbössan på Gatan, med målad tafla, så som förut varit, vilkt kyrkovärden Jöns Pehrsson åtog sig."

5028

Fårapägen i Knäreds by.

Fårapägen alltid lejas från Småland, han skulle komma froedan (Vårfrudagen H.N.) och stanna till slutet av oktober. I lön fick han 8 eller 10 riksdaler, ett lo to (ull) av varje får och en eller två nätters julagille på varje ställe. Vidare fick han måltid mat för varje får och detta gick runt på åborna. - Fårapägen skulle vakta alla byns får och föra ut dem på fäladen. Varje åbo hade i regel

5

LUNDS UNIV.
FOLKMINNES-
ARKIV

- 2 -

5028

ACC. N:R. ....

Landskap: Halland. Upptecknat av: Harald Nilsson

Härad: Hök. Adress: Karl XI gatan 23 Lund.

Socken: Knäred. Berättat av: Karl Johansson

Uppteckningsår: 1931 Född år 1849 i Knäreds by.

LUNDS UNIV.
FOLKMINNES-
ARKIV

Uppteckningen rör

När skräddaren blev doppad i Krokån.

Sid. 6.

Fattigbössan på Knäreds gata.

" 7.

När skräddaren blev doppad i Krokån.

Innan landsvägsbron (Tulsevadsbron) byggdes äver Krokån omkring 1880, fanna där endast ett vadställe samt en stock med räcke att gå över på. Landsvägen löpte då ej i sin nuvarande sträckning utan i en båge genom Knäreds by, förbi kyrkan och över en bro strax öster om denna.

En söndag kom skräddaren frå Dyreborg i sällskap med en granne Jenssen, stigen fram till vadstället på väg till kyrkan. När de kom fram till ån, fanns där ingen stock, den hade flutit bort. Då sa skräddaren: "Här går jag inte över". Han va så fin så å hade nya skor å långstrumpor å gula bockskinsbyxor. Då sa Sven Jenssen: "Häng deg på ryggen, så ska ja bära deg över." Å de gjorde skräddaren. Men när Sven Jenssen kom mitt i ån, stannade han och sa: "Nu tyr ja ente länger", å så lät han skräddaren asa ner i ån. Då sa skräddaren: "Din forhardade skälm!"

Händelsen inträffade på 1860 eller 70 talet.

5028

Fattigbössan på Knäreds gata.

Vid bygatan i Knäred på motsatta sidan till Karl XI:s brunn och något längre åt söder stod en fattigbössa uppställd. Den va tre alnar hög och tolv tum i fyrkant. Ett åsformigt skyddstak över bössan var fastsatt vid en bräda som stack upp från stockens baksida. Stockens plana översida var plåtbeslagen, och i plåten voro upptagna två till tre långsmala hål för nedläggande av penningarna.

Den kallades Tiggarebössan.

Om torgdagskvällarna brukade ungdomen samlas till dans på platsen vid fattigbössan.

7

LUNDS UNIV.
FOLKMINNES-
ARKIV

—*—
- 2 -

5028

ACC. N:R. ....

Landskap: ..... Halland ..... *Upptecknat av:* Harald Nilsson .....
Härad: ..... Hök ..... *Adress:* Karl XI gatan 23 Lund .....
Socken: ..... Knäred ..... *Berättat av:* Harald Nilsson .....
Uppteckningsår: ..... 1933 ..... *Född år* 1899 i Edenberga, Renneslöv.

Uppteckningen rör

Varg-grop i Körsveka.

Sid. 8.

LUNDS UNIV.
FOLKMINNES-
ARKIV

—s—

Varggrop i Körsveka.

På Sven Petter Perssons i Körsveka n:r 2 mark ligger till vänster om bivägen upp till gården och omkring 75 m. norr om landsvägen den s.k. "varga-gropsbacken" omgiven av mossar och slåttermador. I backen finnes en håla, som uppgives vara en igenrasad varg-grop, varpå även namnet utgör bevis. Största längd i öster - väster är 5 m. i norr- söder 4,5 m. Den har tydligen varit mindre, innan den rasade igen.

Vid mitt besök på platsen den 13 okt. 1933 företog jag en undersökning av gropen. Den visade sig då ha ett djup av 2,10 m., och botten utgjordes av ett förmultnat, knappt decimeter tjockt trä- och rislager, som vilade på orörd sand. Över bottenlagret låg, inbäddat i mulljord och sand ett formligt röse av stenar, av växlande storlek.

5028
ACC. N:R. ....

Landskap: Halland ..... *Upptecknat av:* Harald Nilsson .....
Härad: Hök. .... *Adress:* Karl XI gatan 23 Lund .....
Socken: Knäred ..... *Berättat av:* Lars Petter Nilsson .....
Uppteckningsår: 1931 ..... *Född år* 1850 *i* Husalt Knäred. ....

Uppteckningen rör

Från Husalts byalag.

Sid. 9.

LUNDS UNIV.
FOLKMINNES-
ARKIV
—*—

5028

Från Husalts byalag.

Husalts by bestod av fyra gårdar. Tygared, Norrlia och Husalt hörde till samma byalag.

Valborgsmässoafton, "Valberaftan" hölls gille. För att samla bönderna användes en "byaböl" av näver.

Fårapågarna hade en "kroglur" (krokig) att blåsa i för att skrämja bort vargarna.

9

LUNDS UNIV.
FOLKMINNES-
ARKIV

- 1 -